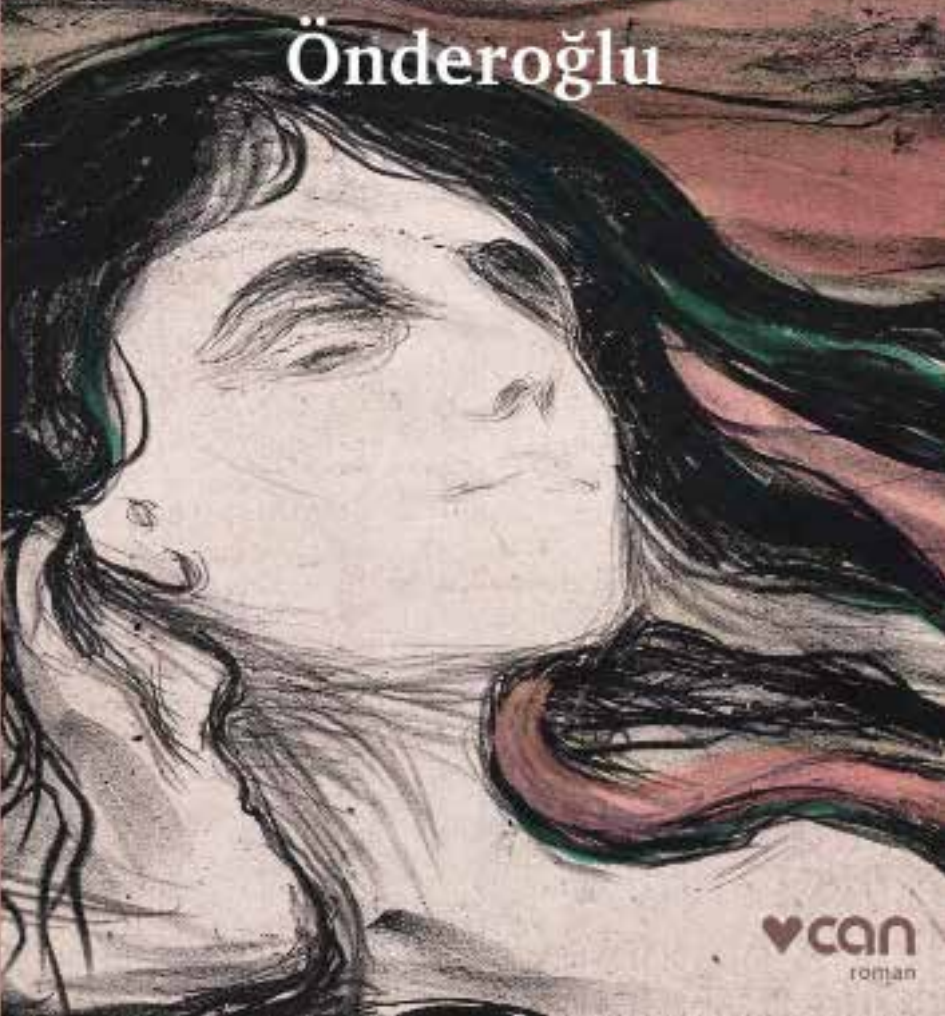

Yeryüzü Yorgunları

Neslihan
Önderoğlu

NESLIHAN ÖNDEROĞLU

YERYÜZÜ
YORGUNLARI

Can aędaş

Yeryüzü Yorgunları, Neslihan Önderoğlu

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2018

2. basım: Aralık 2022, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Faruk Duman

Düzeltilti: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-3678-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

NESLİHAN ÖNDEROĞLU

YERYÜZÜ
YORGUNLARI

ROMAN

♥can

Neslihan Önderoğlu'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

İçeri Girmez miydiniz?, 2018

Yeryüzü Yorgunları, 2018

Mevsim Normalleri, 2020

Yakınlık Korkusu, 2020

NESLİHAN ÖNDEROĞLU, İstanbul'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. *Notos*, *Varlık*, *Kitap-lık*, *Sözcükler*, *Özgür Edebiyat*, *İzafi*, *Türk Dili*, *Öykü Teknesi*, *Ada* gibi pek çok dergide öyküleri yayımlandı. 2012'de yayımlanan ilk öykü kitabı *İçeri Girmez miydiniz?* ile 2013 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü aldı. 2013'te ikinci öykü kitabı *Mevsim Normalleri*, 2014'te editörlüğünü yaptığı *Karla Karışık Kış Öyküleri Seçkisi*, 2015'te *Burada Öyle Biri Yok* ve *Geride Dön Hayat* adlı seçkileri yayımlandı. Murathan Mungan'ın *Merhaba Asker* ve *Kadınlar Arasında*, çocuklar için Filiz Özdem tarafından derlenen *Bir Masal Anlat*, Haydar Ergülen tarafından derlenen *Bu Sefer Mavi*, Aslı Tohumcu ve Kutlukhan Kutlu tarafından derlenen *Güçoburlar* isimli öykü seçkilerinde öyküleri yer aldı. 2015'te üçüncü öykü kitabı *Filler ve Balıklar* ve gençlik romanı *Bana Sesini Bırak* yayımlandı. 2016'da gençlik öyküleri kitabı *Mutsuz Palyaçolar Örgütü*, 2017'de *Ay Dolandı* isimli romanı yayımlandı. 2018'de *Yeryüzü Yorgunları* ve *Tuhaf Şeyler Oluyor Bay Tarantino* romanları yayımlandı. *Yeryüzü Yorgunları* romanı Melih Cevdet Anday Edebiyat Ödülü'ne değer bulundu. 2019'da *Sen Ne İstersen* isimli gençlik öyküleri kitabı yayımlandı. *Sarıç Öykü* dergisinin editörlüğünü yaptı. *Milliyet Sanat* dergisindeki köşesinde bir süre yazılarını sürdürdü. *Günışığı Kitaplığı'nın ON8 Blog* isimli sitesinde öykülerini yazdı. Halen *Virüs* dergisinin editörlerindedir. Yazar İstanbul'da yaşamaktadır. Uğur ve Berfin Ada'nın annesidir.

Benim için hep “orada” olan Figen Yılmaz’a

1. Bölüm

Başlangıçtan beri on yedi saat geçti.

On yedi saate neler sığar? Ağır sırt çantalarımızı güçlkle sırtımıza alıp kapıyı kilitlerken, “bir şey unuttuk mu acaba”dan çok, arkamızda ne bıraktık diye eve kaçamak bir bakış atmış olabiliriz pekâlâ. Taksi durağının artık bizi iyice tanıyan şoförlerinden biri yaşımıza pek de yakışmayan kılık kıyafetlerimize bakıp sırt çantalarımızı şaşkınlıkla bagaja koymuştur. Otobüs terminaline varıncaya kadar ne birbirimizle ne de onunla tek kelime etmememizden rahatsız olup radyoyu açmıştır. Bizi kederli otobüslerin yan yana dizilerek yeni bir vedaya hazırlandığı kalabalık bir terminalde bırakmıştır. Sonra Sedat’la önden dördüncü sıradaki koltuklarımıza yerleşip bizi neyin beklediğini bilmediğimiz ama yine de yapmak zorunda olduğumuz bir yolculuğa çıkmışızdır. Ve bütün bunlar on yedi saat içinde olabilir.

Yorucu bir gece yolculuğu. Muavinin uyuyanları uyandırarak dağıttığı mideyi yakıp kavuran kahve ve bisküviler. Ağzı açık uyuyan Sedat. Otobüsün zıncı diye durduğu, bütün ışıklarının açıldığı ve insanların alelacele önce işemeye, sonra da sanki yolun devamında kıtlık çıkacakmış gibi aç olmasalar da tedbir olsun diye bir şeyler yemek için kendilerini dışarı attıkları mola yerleri. O ne-

redeyse hep uyudu, eskiden beri böyle, kendi kullanmadığı arabada ya midesi bulanır ya da gözünü açamaz. Ben uyuyamadım. Cama yaslanıp içerideki ışıklar sönmüncüye kadar kendi aksimi, ışıklar söndükten sonra da dışarıdaki karanlığın içinde görünüp hızla kaybolan şeyleri seyrettim.

Sadece bir mola yerinde otobüsten indik. Henüz günün ilk ışıkları belirmemişti. Koyu, demli bir geceydi. Tuvalete gittik. Kesif bir idrar kokusu genzime dolarken benim için boşalacak tuvalet kabinini bekledim. Sonra çay aldık ve dışarı çıktık. O bir sigara yaktı, ben gökyüzüne, görülebilen yıldızlara baktım ve nedense astrolojiyi düşündüm. Mert yanımızda olsa yine derin bir tartışmaya girerdik. Burçların, kaderlerinin ipini eline almak isteyen insanlar tarafından uydurulduğunu söylerdi. Ben yine ısrarla, ama bak sen oğlak olduğun için bu kadar dik başlı ve inatçısın, derdim. Yüzünü buruşturup yıldızların gökteki dizilişinin bizim hayatımızla ne ilgisi olabilir ki, diye cevap verirdi.

Sedat'la hiç konuşmadık. Konuşursak yeniden bir tartışmanın başlayacağını biliyorduk. Sedat bu yolculuğu isteyen ve planlıydı. Ben baştan beri itiraz eden. Gönülsüz bir yol arkadaşı.

Sabah otobüsten indikten sonra sırt çantalarımızı bir yere bırakıp kasabayı gezdik. Kral mezarları ve deniz kenarındaki yarısı yıkık kale. Otopark denilen meydan bulduk, minibüse binip tozlu, sıcak, bozuk bir yolda epey gittik. Devasa çantalarımızın kapladığı yer için de para ödemeye kalktı Sedat. Minibüs şoförü ısrarla reddetti. Sonra inip yürüdük. Yürüdükçe sırt çantalarımız daha da ağırlaştı ve ben artık bu konuda bir şey söylemeyeceğime dair kendime verdiğim sözlere rağmen ara sıra, Bütün bu şeylerin hepsi gerekli miydi, diye söylenmeye devam ettim.

Tepenin eteğindeki alabalık lokantasında durduk. Sedat, Bu sıcakta tırmanmak zor, güneşin alçalmasını bekleyelim, dedi. Minibüsten sırt çantalarımızla kan ter içinde kendimizi dışarı attığımızdan beri neredeyse iki saat yürümüştük. Üstelik açtık.

Eskiden burada hiçbir şey yoktu, şimdi ufak bir lokanta açılmış.

Bir arkadaşının dağcı oğlundan öğrendiği ve not aldığı faydalı bilgiler arasında bu da var. Hiçbir şey olamayacak kadar tek başına bir yer sahiden de. Fazla dingin ama yalnız. Belki de asıl başlangıç burasıdır. Tırmanmadan önceki son durak.

Başlangıçta hiçbir şey yoktu. Bu hiçlik ne boştu ne de muğlak: Kendinden başka hiçbir şeyle adlandırılmazdı. Tanrı göğü ve yeri yarattı. Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu; engin karanlıklarla kaplıydı. Tanrı'nın ruhu suların üstünde hareket ediyordu.

Lokantanın bahçesine iki tarafı kısa biçilmiş çimen ve ne olduklarını bilmediğim ama güzel, küçük çiçeklerle dolu çalı kümeleriyle kaplı kumlu bir yoldan giriyoruz. Masalardan birinde başını iyice öne eğmiş kitap okuyan bir adam dışında kimse yok lokantada. Bizi görünce okuduğu kitabı masaya ters çevirip isteksizce yer gösteriyor. Buranın sahibiymiş. Uzun boylu, ince, yüz hatları çekik, Kızılderililere benzeyen bir adam. Yine de bu dağ başına pek yakışmayan biri. Sonradan gelmiş olduğu her halinden belli. Sadece alabalık değil pek çok hayvan yetiştiriyor. Etrafta kedi, köpek, sincap, kaplumbağa dışında büyük kafeste beslediği tavus kuşlarıyla kazlar da var.

Eliyle işaret ederek, İsteddiğiniz yere oturabilirsiniz, dedi. Su kenarı daha serindir ama siz bilirsiniz.

Derenin üstüne kurulmuş tahta kerevetlerden birine oturduk. Bize biraz soluklanacak kadar fırsat tanıdıktan sonra yanımıza geldi. Sadece ne yiyip içeceğimizi soracak sandım. Oysa o ikimizle de tokalaştı.

Hoş geldiniz. Adım Erol.

Karanlık, tuhaf bakışları olan bir adam. Kendiliğinden bir şey anlatmayacak, ancak sorulara cevap verecek cinsten biri. Kısa bir tanışma faslından sonra Sedat'ın meraklı sorularına maruz kaldı. Yolculuğumuzun bizim için ne anlama geldiğine dair kısa bir açıklama bekledim. Sedat bunu yapmadı. Gideceğimiz yolla ilgili pek çok soru sordu. Erol bunlara olabildiğince ayrıntılı cevaplar verdi.

Ama yine de madem temel bir eğitim almadınız, ben sizin yerinizde olsam gitmem, dedi.

Maden mühendisiymiş, çok uzun yıllar önce buraya yerleşmiş.

Erol Bey, Bir insan günler, aylar, yıllar boyu Allah'ın unuttuğu bu yerde arada bir mola verip yemek yiyecek birilerini bekleyerek nasıl yaşayabilir?

Sedat birden kat edeceğimiz parkurla ilgilenmekten vazgeçip adamın özel hayatına merak sardı. İşte yine her zamanki güce ve otoriteye tapınma halleri. Etrafında dönebileceği yeni bir güç merkezi keşfetti: Erol. Buraları iyi bilen, hayatın sırrını çözmüş de her şeyi bir kenara iterek gelip bu kuş uçmaz kervan geçmez yere yerleşmiş biri onun gözünde. Sedat'ın sesinde gizleyemediği bir hayranlık ve saygı var. Becerebilse kendisi de aynı şeyi yapacak. Ama korkuyor. Belki bu yolculuğumuz bunun ön hazırlığı. Eğer bunu becerebilirsek biz de bu adam gibi uygarlığa sırtımızı çevirip kendi içimize dönebileceğimiz ve yaralarımızı yalayarak iyileştirebileceğimiz bir dağ başı buluruz.

Bana lütfen bey demeyin, dedi cevap olarak Erol.

Böyle bir yerde beylik kimsenin haddi değil. Bu hayvanlardan ne farkım var benim?

Bunu söylerken kuyruğunu açmış bir tavus kuşunu seyrediyordu. Boynunda bir dürbün var. Geldiğimizde fark etmemiştim. Gözüne yapıştırıp dağlara baktı. Bize bir şey gösterecek sandım. Sedat da benim gibi düşünmüş olmalı ki dürbünü almak için elini uzatıp bekledi.

Ava da çıkacak mısınız, dedi. Bu mevsimde bolca karatavuk ve sülün olur.

Hayır, sadece kamp.

Sedat dürbünle kamp kuracağımız yeri bulmaya çalışıyor. Bu aptalca fikre nasıl saplandı bilmiyorum. Çakılbudak, diyor. Bütün bildiği de bu zaten. Üniversitenin dağcılık kulübüneyken tek sefer geldiği bir kamp yerini neredeyse otuz yıl sonra kafaya taktı.

Erol, Buradan göremezsiniz, diyor. Çakılbudak öbür yana düşer. Dağcıların ilk mola ve kamp yeri. Arada kalmış bir yerdir. Tırmanmaya başlamadan son düzlük.

Bir an duraksayıp bana baktı. Elimde az önce bahçede yürürken kopardığım bir defne dalı, yapraklarını burnuma götürmüşken bakışlarımız karşılaşıyor. O anda bu işle hiç ilgim olmadığını, bu gezinin tamamen dışında olduğumu anlıyor ve bundan sonra sürekli Sedat'a bakarak konuşuyor.

Sedat'ın hafiften telaşlandığı, adamın bize ayırdığı sınırlı zamanda içinde birikmiş bütün soruları sormaya çalıştığı hissediliyor. Bu haliyle kanadından yakalanmış, çırpınan bir kuşu andırıyor.

Erol'un bu işi iyi bildiği belli. Ne olur ne olmaz diye Sedat'a telefonunu kaydettirdi. İlk bakışta bizim macera heveslisi iki salak olduğumuzu düşünmüştür. İki değil, bir. Ben gelmemek için sonuna kadar direttim.

Sedat tereyağında kızarmış alabalık ve salata istedi, ben köfte yedim. Yemekten sonra mindere uzanıp altı-

mızda çağıldayarak akan suyu seyrettik. Yine konuşmadık. Bu kampın gereksiz ve saçma bir macera, bizimse böyle bir maceraya girişemeyecek kadar acemi ve yaşlı olduğumuz tartışmasını sırt çantalarını yüklenip evin kapısını kilitlediğimiz anda bırakmıştım. Ne kadar itiraz etsem engelleyemeyecektim. Böyle bir şeye ihtiyacımız var, deyip durdu haftalarca.

Ne bekliyor bilmiyorum. Bir mucize mi? Mucizelere inanmak cesaret ister.

Yüzükoyun yatıp arada bir başını sarkıtarak derenin akışını seyretti, neredeyse yarım paket sigara içti. Üç yıl geçti kalp ameliyatının üstünden. Kalp kapağının yerinde bir metal var artık ve iki yıldan fazla doktorları dinleyip sigara içmedi. Sonra yine başladı. Kalbinde açılıp kapanan insan yapımı bir kapak varsa onun açılıp kapanma sayısı önceden bellidir, diyordu. Yani sigara içip içmemek sonucu değiştirmeyecek.

Böyle giderse dağa filan tırmanamayacaksın, diyorum. Nefes nefese kalıyorsun sonra. Aldırmıyorum.

Olduğu kadar, diyor, derenin içinde bir şey görmek istermiş gibi iyice eğilirken. Bütün yol boyu terden üstüne yapıştığı halde çıkarmamakta ısrar ettiği gömleği nihayet çıkarıp kurusun diye kerevetin tahtalarına asıyor.

Çay içtikten sonra biraz yürümek istedim. Burada ağaçların birbirine geçmiş dev yaprakları bir şemsiye gibi güneşi kesiyor. Ortalık serin. Sadece kuşların cıvıltısı ve derenin çağıltısı. Suyun en şiddetli aktığı yerde önüne set çekilip küçük bir göle çevrilen alabalık havuzunun etrafında birkaç kez gidip geliyorum.

Balıklar. Onların yüzüsünde etrafın sakinliğine uymayan bir telaş var. Kendilerini bir oraya bir buraya atarak saydam hapisanelerinden kurtulmaya çalıştıkça ağızları cama yakınlaşıyor, ağızlarının açılıp kapanışını izlerken bana doğru yüzdüklerini hissediyorum. Solun-

gaçlarıyla nefes alıyor gibiler. Benim de içinde yüzüp duvarlarına vurarak sınırlarını öğrendiğim bir hapishanem var. Belki bu yüzden birbirimizi anlayabiliriz. Oysaki yoğunluğu birbirinden farklı iki dünyadan birbirimize bakıyoruz. Onların akciğerleri yok, benim solungaçlarım, birbirimize bir şeyler söylememiz imkânsız.

Beyliği reddeden Erol, bahçeyi sulamak için hortuma bağlı musluğu açtı. Suyun basıncı hortumun ucunu birdenbire ortaya çıkmış bir yılan gibi havaya kaldırdı. Bu sestən korkan birkaç kuş havalanıp ağaçların üstünde daire çizerek tekrar dallara döndüler.

Bunları sudan çıkardıktan sonra kafasına vurarak öldürdüğünüz doğru mu, diye soruyorum.

Gülerek başını sallıyor ama bunun ne anlama geldiğini kestiremiyorum. Cevap yerine burnunu çekti, etrafında döndü ve sordu:

Islak toprağın kokusunu duyuyor musunuz?

Ben de etrafıma baktım. Kokudan çevremizde geçen bir varlık gibi söz ediyor.

Bu dağ başında yaşamaktan galiba bazı hayvansı özelliklerim gelişti. Kokuları çok çabuk alıyorum örneğin. Kulaklarım eskisinden daha hassas, gözlerim yaşlanmanın hediyesi yakını görememe dışında sanki daha keskin.

Sonra içini çekerek gözlerini bana dikti ve ekledi:

Yine de ben sadece yaklaşılabildiğim hayvanların kokularını alırım. Bedenlerinden salgıladıkları kokuyla ne yapmak istediklerini belli ederler.

Bu adamın sorulara cevap olmayan şeyler söylemek gibi bir huyu var. Ne demek istediği tam anlaşılmıyor. Üzerindeki ermiş havası insanın sinirine dokunuyor. Her şeyi en iyi kendisinin bildiğini iddia eden şehirli Sedat'ın dağ hayatına sonradan uyarlanmış hali. Sedat da bir gün böyle bir seçim yapsa, her şeyi arkasında bırakıp bir dağ başına, kuş uçmaz kervan geçmez bir yere yerleşse bu-

nun gibi mi olurdu? Belki de böyle bir seçim yapmak üzeredir. Bu çalgınca ve haddini aşan gezi de bunun bir ön aşamasıdır. Bunu düşünmek bile tüylerimin diken diken olmasına neden oluyor.

Her ne şekilde olursa olsun geldiğimizde bu havuzun içindeki diğer balıklardan bir farkı olmayan bir balığın sırf bizi doyurmak için sudan çıkarılıp öldürülmesi ve pişirilip önümüze konması fikrine katlanamıyorum, diyorum. Bu yüzden Sedat'ın bütün ısrarına rağmen balık yemedim.

Masaların yerleştirildiği çakıltaşı zeminin kenarında tuğlalarla çevrilmiş bir alan var. Şekilleri dikine ortadan bölünmüş silindiri andıran üç büyük taş, toprağın üstünde yatıyor. Geldiğimizde de dikkatimi çekmişti. Tarihi eser olduklarını tahmin ettim. Daha sonra yemekleri servis ederken Erol bunu doğruladı. Kral mezarlarının kalıntılarıymış. Çok uzun zaman önce kazı yapılmış buralarda. Arkeologlar götürebildiklerini şehir müzesine götürmüş. Bu üç taş burada, yerinde bırakmışlar. Zamanla ısrırganlar, devedikenleri, akşamsefaları bitmiş, üstleri yabani otlarla neredeyse kapanmış.

Tam otları aralayıp lahitlerin üstündeki yazıları görmeye çalışırken arkamda bitiverdi. Az önceki hortumdan ürken kuşlar gibi boş bulunup yerimden sıçradım.

Korkuttunuz beni.

Ölümün ardından gitmenin kimseye faydası olmaz.

Demek bu yüzden otları temizleyip onları ortaya çıkarmıyorsunuz?

Nedense ikimiz de aynı anda dönüp Sedat'ın uzandığı kerevete bakıyoruz. Sırtüstü yatmış, tek eli karnının üstünde inip kalkıyor, uyuduğu belli.

Çenesiyle o tarafı işaret ediyor. Kurtarma gezisi mi?

Dudaklarındaki gülüş alaycı mı diye bakıyorum. Neyi kurtarma?

Hiç içeride kaldığın oldu mu anne? Ama öyle ara sıra değil. Yani içeride doğmak ve orada yaşamaya devam etmek gibi. Hiç dışarı çıkamadan.

Hem de her gün, yaşadığım her gün, diyemedim. İnsan çocuğuna kendi çaresizliğini anlatamaz.

O gün ona bir kardeş yapmaya karar vermiştim. Çünkü konuşulmaması gereken karanlığı biliyordu ve yalnızlığı beni telaşlandırmıştı.

Haldun Taner Öykü Ödülü sahibi Neslihan Önderoğlu, yeni romanı *Yeryüzü Yorgunları*'yla Can Yayınları'nda. Önderoğlu aşkı, şiddeti, evlilik kurumunu ve doğadan kopuşu sorguladığı romanına bu adı vermekte hem kahramanlarına hem de insanlığın kutsal metinlerin yazılışından bu yana bir türlü çözemediği ve "yorgun" düştüğü sorunlarına vurgu yapıyor. İlişkilerimiz bize hep çalışmadığımız yerden sorar. Sonunda kendimizi yaralı ve hiç tükenmeyecek bir değişiklik özlemi içinde buluruz. *Yeryüzü Yorgunları*'nı bir solukta okuyacaksınız.

